

NAŠA MOČ

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravnništvo
Kopitarjeva
ulica št. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.-
pololetna . . . „ 2.-
četrletna . . . „ 1.-
Posamezna št. „ 0.10

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Št. 35.

V Ljubljani, dne 25. julija 1912.

Leto VII.

V znamenju biča.

Človekoljubje je geslo našega časa. Tako piše časopisje, tako doni po zbornicah in po shodih. Človek, ki to dan za dnem čitaš, končno že sam veruješ, da živiš v človekoljubnih časih. Človeštvo napreduje. Gotovo! Vozimo se že po zraku. Kdaj poletimo še na mesec in morebiti še na oddaljenejšo zvezdo, je dejansko le še vprašanje časa. Skrči se nam srce, če vidimo, da pretepa kdo neusmiljeno konja. Človeštvo se pa ni zganilo, ko je čitalo strašno povest, ki dasi slove kakor kaka bajka, je le žalostna resnica.

Tam v Južni Ameriki se nahaja ljudovlada Peru, dežela, kjer prideljujejo kavčuk. Bogata angleška družba »Peruvian Amagon Rubber Company« tam že deset let neomejeno gospodari in nabira kavčuk. Uslužbenci te družbe so z ubogimi Indijanci in Indijankami, ki so jim nabirali kavčuk, ravnali tako, da mora pretrpeti strah in groza vsakega človeka.

Ko so prevzemali od ubogih Indijancev in Indijank nabrani kovčuk, so radi malenkostnih nesporazumijem usmrtili do 30.000 ljudi! Ko se je izvedelo o škandalu, so poslali Angleži tja komisijo, ki je dognala strašne stvari. V Outumayu, kjer so gospodarili hudičevi uslužbenci te angleške družbe, so videli po telesih vseh prebivalcev, ne izvzemši stark in otrok, brazgotine, ki jih je zadal bič. Dognali so, da so velikansko število ljudi mučili do smrti. Tekom nekaj let je padlo število prebivalcev od 50.000 na 8000 oseb. V tej nesrečni pokrajini so uboge Indijance vsak dan obglavljali, pretepavali jih do smrti, sežigali cele rodbine, odsekavali roke in noge, rezali nosove in ušesa. Vse seveda samo zato, da so se bogatili angleški denarni mogotci, solastniki družbe.

Angleški glavni konzul v Peru, sir Royer Casement, je o teh strašnih stvareh poročal svoji vladi:

V Mautanazasu mi je neki pretepač sam pripoznal, da so šest tednov prej, preden sem

obiskal pokrajino, nekega indijanskega poglavarja pretepli do smrti. Umrli je zaprt v sredi svoje žene in svojih otrok. Pretepanje je bila najmanjša muka, s katero so kaznovali tiste Indijance, ki niso prinesli dovolj kavčuka. Vsaka postaja, ki sem jo obiskal, je imela steber za bičanje. Neki paznik, ki je priznal popolnoma mirno, da je dva Indijanca do smrti bičal, je bičanje Indijancev tako-le opisal:

Indijance smo tako prestrašili, da če je kak Indijanec videl, da tehtnica ne kaže 10 dg, se je takoj z raztegnjenimi rokami vrgel na tla, da smo ga kaznovali, ker ni prinesel dovolj kavčuka. Nato je stopil k Indijancu načelnik postaje ali pa kak uradnik, se pripognil, ga pograbil za lase, ga tolkel, dvignil glavo kvišku in ga tolkel z glavo. Ko je bilo Indijančevo lice pretepeno in pohojeno in krvavo, smo prebičali še ostalo Indijančevo telo.

Nečuvne zločine je izvršil neki družbeni poduradnik Normand. Indijance in Indijanke je polival s petrolejem, jih zažgal, na gromadi je sežigal ljudi, otrokom je razbil glave, veliko Indijancem je odsekal roke in noge in jih pustil v strašnih mukah umreti. Normand je v šestih letih tako usmrtil več sto Indijancev in Indijank. Veliko več Indijancev je pa umrlo na posledicah, ker jih je družba stradala, ker so jih pretepali in še drugače mučili. Vsako leto so bili Indijanci trikrat prisiljeni gumij s postaj v mesto La Chorrera nositi. Družba ni Indijancem dala na teh potih nobene hrane, pač pa so jih neusmiljeno gonili in pretepali. Nekaj žena, a tudi mož je umrlo pod bičem, večina pa pozneje. Znani so slučaji, da so pretepane Indijance, ki jim je pričelo gniti meso, kar ustrelili. V nekaterih slučajih so ubogim prebičanim žrtvam izprali rane s soljo in z vodo, a navadno so jih spodili v gozd, kjer so umrli ali so jih pa ustrelili.

To strašno poročilo se je sestavilo že leta 1910. Minuli sta od takrat že dve leti, a peruanska vlada ni še ničesar ukrenila. Družba je pa bogatela. Zdaj šele so peruske zverine javno

razkrinkali. Katoličani so odločno nastopili. Peruanska vlada se je začela sramovati. Družbo so pa angleški bogataši razpustili.

Ne pomaga nič: sedanje človekoljubje so le lepe — puhlice. Dejansko pa človekoljubja brez krščanske ljubezni ni!

Tobačno delavstvo.

Malo dni nas še samo loči od nedelje, ko poleti naša organizacija v Petrovče. Delavec! Delavka! Vprašaj se tele stvari: 1. Ali si že sklenil, da se udeležiš našega romanja v Petrovče v nedeljo, dne 28. t. m.? Če še cincaš, ne cincaj več, marveč hitro se odloči, da greš v Petrovče. 2. Vprašaj se, če si storil svojo dolžnost pri svojih prijateljih in znancih, pri sodelavkah in sodelavcih svojo agitacijsko dolžnost glede romanja v Petrovče. Veš, ti nisi samo dolžan, da se popelješ v nedeljo s svojo organizacijo v Petrovče, marveč dolžan si tudi, da pregovoriš za romanje vse, ki jih poznaš. Le tisti, ki se popelje v nedeljo v Petrovče, je popolnoma naš zaveden somišljenik, somišljenica. »Ne morem, se moram udeležiti te in one prireditve.« — Vse prav in lepo, ampak pred vsem se moraš udeležiti tiste prireditve, ki jo sam kot tobačni delavec, kot tobačna delavka prirejš po odboru, ki si ga sam volil. Zato glej, da pri zaupnikih in zaupnicah naše organizacije hitro kupiš vožni listek, ki stane 3 krome 80 vin. in da se udeležiš romanja dne 28. t. m. v Petrovče. Iz Ljubljane se odpelje vlak ob 5. uri 20 minut, v Celje se pripelje ob 7. uri 15 minut jutraj. Iz Celja se odpeljemo zvečer ob 7. uri 20 minut in se pripejemo v Ljubljano ob 9. uri 15 minut. Pričakujemo, da se v nedeljo gotovo vidimo v Petrovčah!

Razširjajte med delavstvom Vaše glasilo „Našo Moč“.

Nečuvni škandal!

(Konec.)

Hinavsko nadaljuje zdravnik: »Ko naju zagledata, prestrašena skočita in se umakneta v temo. To je vse!«

»Ne lažite, doktorček,« pristavi gospa Radovednivojska zaničljivo. »Vi več veste.«

»Ne vem drugega, da se je sedem častnikov po končanem plesu odpeljalo v tistih dveh kočijah, v katerih so se zjutraj pripeljali, nazaj v mesto. Osmi častnik je pa med peto in šesto uro iskal voz, s katerim se je tudi okolu šeste ure zjutraj šele odpeljal.«

»Grozno! Govoriti morate, doktor, da se izžene čedna gospa pl. Širokodolska. Če tega ne storite, vse odpotujemo.«

»Velecenjene dame, to je zelo kočljiva stvar!«

»Kjer se kaj takega godi, poštene dame ne moremo ostati.«

Ni se še končal tale razburljiv razgovor v kopališkem salonu zvečer, ko prisopiha nekoli-ko debela gospa Bibravska brez sape v salon.

»V tem trenutku zdajle,« vsa zasopela pripoveduje, »sem vidila, ko je skočil neki huzar-

ski častnik z lepo navihanimi brkami skozi okno v vilo »Milo«.

»Nečuvno! Zopet!«?

Čez nekaj minut so se že vse dame zbrale pred vilo.

Zagrnjena so vsa okna, a ker luč svitlo gori, se vse vidi, kako se ljubeznjivo srečna dvojica poljublja v sobi.

Dame prično polglasno ploskati in klicati bravo, nakar zagrinjalo zatemni. V sobi se je namreč ugasnila luč.

»Škandal! Škandal!«

»Strašno! Grozno!«

»Svet še ni nosil take hinavke, kakršna je mlada pl. Širokodolska.«

3.

Albert Širokodolski, mož junakinje škandalala v Harkaču, je dobil najmanj deset pisem, seveda brez podpisa, v katerih so ga skrbne osebe obvestile, da ga njegova žena z nekim huzarskim častnikom nečuvno vara. Bodočo nedeljo je pa prekoračil škandal svoj višek.

Gospa pl. Širokodolska je namreč prišla z nekim velikim, vitkim, skrbno oblečenim huzarskim častnikom, ki jo je z očmi skoraj pozirjal, v topliški veliki jedilni salon.

»O . . . o . . . o . . . to je res drzno!«

In krepostne dame so vstale in se očividno umikale od novo prišle dvojice. Pl. Širokodolska in njen spremljevalec se pa smehljata. Očividno se veselita, ker sta dobila ugoden prostor. Mirno kosita in niti ne opazita, da je kopališko občinstvo zmedeno in da se posvetuje, kaj da kaže storiti.

Vse ogorčene dame nagovarjajo doktorja in nadzornika, da naj gresta k dvojici in ji ukažeta, da naj se odstrani. A doktor in nadzornik dano jima nalogo odklonita. Kdo naj pa tudi zoblje češnje s huzarskimi častniki, ki ne poznajo šale, marveč ki udarijo, sekajo in če ne gre drugače, tudi streljajo.

Končno dobe izhod. Kopališki vratar nima pravice, da se dvobojuje. Mož je tudi na eni roki hrom. Vrtar reši zagonetko!

Ves v strahu ponižno drži vratar čepico v roki, ko se približa zaljubljenecema.

»Smem li, gospod ritmojster prositi, da mi naznanite svoje ime, za knjigo ptujcey, gospod ritmojster?«

»Imenujem se Albert pl. Širokodolski iz Širokega Dola in sem huzarniritmojster v rezervi. Trajno bivam v Širokem Dolu, zdaj sem pa

Prometna zveza.

Socialni demokratje so izdali z ozirom na odklonitev Tomšikovega predloga v državni zbornici, po katerem naj bi se vstavilo v proračun za leto 1912, sedemnajst milijonov kron za zboljšanje razmer železničarjev oklic. Objavili so tudi imena onih poslancev, ki so glasovali proti predlogu, zamečičali po previdno listo onih, ki so glasovali za predlog. Rdeči hočejo tako zakriti nenavzočnost nekaterih lastnih in onih strank, ki so glasovali za Tomšikov predlog, pa podati sliko kakor bi bila v resnici nekaterih lastnih poslancev in onih drugih strank, ki so tudi glasovali za Tomšikov predlog, obenem pa podati sliko kakor bi bila v resnici le socialna demokracija za železničarje. Iz oklica samega je razvidno, da je bil Tomšikov predlog v prvi vrsti agitacijski predlog za soc. demokratično stranko, kateri je zadnji čas med železničarji šlo precej slabo. Treba je bilo novega štofa, da ne ugasne pojemajoči ogenj, na katerem peče rdeča stranka krompir za svoje voditelje. Resnica je, da je državna zbornica sklenila svojedobno, da se izda za železničarje 38 milijonov kron. Sklep je bil tedaj soglasen. Železniško ministrstvo je bilo voljno dati 21 milijonov in je izjavilo, da ne bode dovolilo tega, kar se zahteva. To je seveda vsega obžalovanja vredno, ker se osobito nižji uslužbenci in delavci nahajajo v resnici v slabem položaju in je dejansko nujno potrebno, jim dati zdatnega zboljšanja. Zato pa je bilo tudi od onih strank ki niso glasovale za Tomšikov predlog, neumestno in nelogično postopanje. Prvi sklep soglasen, potem se pa umakniti in glasovati proti temu, za kar so preje glasovali. Med take nelogične stranke spadajo osobito Mladočehi, kateremu klubu pripada tudi ljubljanski poslanec dr. Ravnihar, dalje nemški nacionalci in večina nemških krščanskih socialcev. Vsi oni poslanci krščansko socialne stranke, ki imajo stik s »Prometno Zvezo« in so povsodi kot taki tudi energično zastopali koristi železničarjev, so raje izostali iz kluba, kakor da bi glasovali proti. Da so vstopili zopet v klub, je umevno in tudi pametno, ker bodo v prihodnje brezdvoybe imeli več vpliva, kar more železničarjem le koristiti. V oklicu se nahaja tudi precej neresnic. Naravnost laž pa je trditev, da so vsi, ki so dne 20. decembra pretečenega leta glasovali za 38 milijonov, odklonili Tomšikov predlog. Hrvatsko - slovenski klub je glasoval za prvo kot za drugo in tudi poslanci raznih drugih strank so storili tako. Socialna demokracija sama šteje 86 poslancev, za Tomšikov predlog pa je glasovalo 136 poslancev, približno toliko kot prvi-krat, ko je bil predlog za 38 milijonov soglasno sprejet. Vpiti socialne demokracije ima le en namen, vreči med železničarje neko ogorčenje, pred vsem proti »Prometni Zvezi«, katera se je jela krepko razvijati. Pričakujemo, da se zavedni možje ne bodo dali nafarbati in da bodo tudi

krepko delali na to, da se krvavo potrebna krščanska organizacija čimdalje bolj ukrepi. Železničarsko osebje ni tako brezmiselno, da bi ne vedelo, da od socialne demokracije nima ničesar pričakovati in da tudi ne bode moglo doseči uspehov, ako se skrega z vsemi drugimi strankami, ki imajo v parlamentu moč. Zato pa bode vsak pameten in za prihodnost resno misleč železničar vrgel soc. dem. oklic, ki nič drugega kot agitacija za stranko, v koš.

Med brati in sestraml.

Jugoslovanska Strokovna Zveza v zvezi s Kat. slov. izobraževal. društvom v Šmartnu pri Kranju priredi v nedeljo, dne 28. t. m. vrtno veselico na dvorišču sitarske zadruge v Stražišču v proslavo Slomškove 50letnice in obenem tudi 10letnice obstoja izobraž. društva. Začetek veselice se otvori ob pol 4. uri popoldne s slavnostnim govorom. Na sporedu so zelo zanimive točke. V slučaju slabega vremena se prestavi veselico na prihodnjo nedeljo (teden pozneje) z istim sporedom in na istem kraju. K obilni udeležbi vabi odbor.

Vič - Glince. Letos se nam je zopet zaželelo po lepi Gorenjski, zlasti po romantičnem Bohinju. Lansko leto smo se prepočasi zglaševali za skupni izlet, katerega je tukajšnje kat. slov. izobraževalno društvo nameravalo prirediti v Bohinj. Ker bi mnogi na vsak način radi obiskali lepoto Bohinja, bomo zopet poskusili srečo in vzbudili agitacijo za posebni vlak. Določili smo za izlet 25. avgust. Somišljenike domače kakor tudi ljubljanske in po okolici prosimo, naj se blagovole vsaj do 1. avgusta zglasiti v tukajšnjem župnišču ali pri g. Fran Gorjupu, delovodji v c. kr. tobačni tvornici in predsedniku društva. Vožnja tja in nazaj bo stala 4 K. Izlet bo letos tim veselejši in zanimivejši, ker nas bo spremljala polnoštevilna društvena godba. Prosimo živahne agitacije za izlet. Ako bomo nabrali zadostno število izletnikov, bomo pojasnili še druge podrobnosti glede izleta.

Iz ljubljanske predilnice. V naši tovarni imamo nekaj gospodov, ki imajo trdo kožo kakor medved, ker se jih ne prime ne lepa in ne ostra beseda. Gotovo je čitateljem že znano, katerega imamo zopet v mislih, ki se le čudimo sami svojem potrpljenju. Ker pa to ne spada med izobraževalno delavstvo, ki je organizirano, bomo dobili pripomoček, ki mu ne bo ljub. Tako daleč, kakor dela Debevc, še na Portugalskem niso, da bi se delavstvu odtrgovala plača. Ubogi delavec, ki dela od četrte ure zjutraj pa do devetih zvečer, gotovo zasluži plačilo, kar dela čez ure. Pa ljudomili liberalni Debevc misli drugače! Delavstvo naj dela, potem se pa utrga pri plači, seveda, da se bolj lahko pase lenoba onih šest uradnikov, posebno pa tisti, ki mu pravimo hrovat. Čuli smo že tu in tam, da se je plača utrgala za 20 ali 30 vinarjev, da bi pa kdo naredil tako modro kakor Debevc, odtrgati 10 do 18 kron na teden, to je menda največji škandal sedanjega časa. Zato mu zna biti še bridko žal, povemo mu, kar smo ob priliki že, da tudi Debevc nima do smrti pogodbe, da ostane v tovarni. Kakor ste Vi pomagali, da je šel Majer iz tovarne, bivši ravnatelj, in poleg tega še deset delavcev in delavk, isto zna biti z Vami. Kdor koplje jamo drugim, se

»Verujem, milostljiva ni tako nepremišljena, da bi pustila v pritličju okna odprta, če bi skozi nje prišel le tudi samo mož,« ji zašepeta doktor.

»Dotorček, obnašate se nesramno. Končno bi se pa tudi še z Vami kaj storilo,« hitro pristavi sicer ovenela, a še vedno lepa žena.

»Doktor zasluži, da ga pretepemo. Saj je moral znati, da je šlo le za rezervista in za moža.«

»Saj sem tudi vedel,« pristavi zviti doktor.

»Vi brezvestnež! Zakaj pa niste povedali in zakaj ste trpeli, da smo cel teden delale škan-dale?«

»To je zahtevala korist toplic in tudi Vaše zdravje. Ali ste se prej bolj odpočile in bolje zabavale, kakor ste se, milostne, minoli teden?«

»Zdaj je končano! Neresnična Mesalina, neresničen husar, neresničen škandal!«

»Le potrpite, milostljive dame. Ne izgubite poguma. Doživite tudi tu še pravi škandal!«

In doktorček se usede za glasovir, da potolaži dame, ki jih je ob neresničnem škandalu tako pošteno potegnil, s sviranjem na glasovirju. Dame plešejo, ne da ta večer obrekujejo in opravljajo.

končno sam vanjo zvrne. Povedati imamo tudi, da je prišel nov ravnatelj v tovarno; Debevc močno skrbi, če bo mogel tudi s tem postati pravi prijatelj, da bi po cele noči skupaj krokala kakor z Döringom. O tem pa drugo pot več.

Tovariši abiturijenti! Slovenski katoliško-narodni abiturijenti prirede v dne 27. in 28. julija svoj sestanek v Kamniku. Spored je naslednji: V soboto dne 27. julija popoldne ob 4. uri 24 min. prihod udeležencev v Kamnik, kjer se vrši sprejem na kolodvoru. V nedeljo, dne 28. julija dopoldne ob 8. uri zbirališče pred »Kamniškim domom«. Ob 9. uri sveta maša v župni cerkvi, nato zborovanje z naslednjimi referati: 1. Kat.-narodno dijaštvo in njegov poklic. (Referent tov. Vinko Tavčar, Kranj.) 2. Katoliško-narodno dijaštvo in ljudstvo. (Ref. tov. Ivan Stanovnik, Ljubljana.) 3. Katoliško-narodno dijaštvo in umetnost. (Ref. tov. Nartè Velikonja, Gorica.) — V nedeljo popoldne ob 4. uri igra Fr. S. Finžgar »Naša kri«. Po igri komerz na vrto hotela »Krištof«. Naš abiturijentski sestanek je predpriprava za skupno veliko pritedev katoliškega dijaštva jugoslovanskega, ki se vrši v dne 1., 2., 3. in 4. avgusta v Ljubljani. Tovariši! Pohitite v naše prijazno mesto Kamnik, da damo svojemu katoliškemu prepričanju in svoji mladosti ognja ter se potrdimo v idealnem stremeljnju za uresničenje gesla, ki ga vselej pišemo na svojo zastavo: Z Bogom za narod! — Za pripravljalni odbor: Ivan Stanovnik l. r., predsednik. — Silvester Klanjec l. r., tajnik.

Idrija. Nedavno je bil gospod kaplan v Sp. Idriji pri sodišču obsojen, ker je bajé otroke poškoval, ko jih je tepel. »Slovenski Narod« je iz tega koval kapital in priobčil iz notarske pisarne doposlani članek, ki vso zadevo tako zavija, kakor da bi le duhovniki šolsko deco kaznovali, drugo učiteljstvo pa ne, dasi vsi vemo, da so bili od nevesčih sodnikov tudi učitelji že velikokrat obsojeni, od izkušenih mož pa oproščeni. Znano je namreč, da so naši šolski zakoni malo praktični in preveč idealni, glede praktičnosti so pomanjkljivi, ker se pouk ne ozira na poznejše življenje, z idealne strani so pa naravnost smešni, ker zahtevajo skupno delovanje starišev z učiteljstvom. Stariši pa navadno samo takrat z učiteljem soglašajo, kadar jim smrkovce hvali, ako jih graja, prično pa še otroke proti šoli hujskati, kajti stariši hvalijo vedno svoje otroke, četudi ti večkrat ne znajo družega kakor figo pokazati. Posebno v tovarniških in rudniških mestih ve učiteljstvo povedati kako težko stališče ima šolnik v razredu, kjer je 60—70 pokvarjenih, zanemarjenih, po časopisju in slabi družbi nahujskanih otrok. Ako učitelj v takih slučajih zagradi leskovko ali za uho nagajivca potegne, mu noben razsoden človek ne bo zameril, najmanj pa razumen in trezen sodnik. Pisati kilometer dolge članke, je pa taka budalost, kakor če se godzne tatove zagovarja kot jih je »Slovenski Narod« pred 2 leti, ko so na Otlici divjačino streljali. Preko takih idej gre ostali svet svojo pot in tudi take razsodbe ne bodo izkušenega moža spravile iz ravnotežja. So namreč slučajji, v katerih ti sodišče ne more pridobiti časti, če si bil oproščen, pa tudi vzeti je ne more, če te obsodijo. Za članke, ki jih razni notarski in občinski pisarji po »Narodu« mažejo, se pa dandanes razen delikatese in Kavčičeve kavarne tudi nihče ne meni.

Iz Idrije. Pri našem rudniku se ne zgodi toliko nesreč, kakor beremo o velikih nezdolah drugod. Vendar včasih tudi nas obišče kaj hudega. Dne 17. t. m. sta pregledovala jamo v Inzagijevem jašku paznika Lovro Brumen in Ferdinand Kos. Ob gotovih časih je zapovedano, da poduradnika preiščeta jašek, se je li kaj pokvaril, ali je še vse v redu. Za varnost v jami se vedno strogo pazi. Peljala sta se že na kviško in prišla že blizu 7. polja. Tu se Brumnu vzdadi, kakor da bi voziček nekaj zaškripal, vstavitva in Brumen se nagne nekoliko čez železno ograjo. Ko vidi, da nič ni, reče tovarišu, naj da znamenje na kviško. Kos pozvoni in preden se je mogel Brumen zravnati, se voziček že dvigne. »Stoj!« zakliče še Brumen, a bilo je že prepozno. Voziček je prišel do železne ograje v jašku in Brumnenove glave zletel nad polovico na dno, na 11. polje, truplo pa omahne tovarišu pred noge. Revež se je tako utrašil, da je komaj sal na nogah in ves preplašen privozil to-

Tudi neverni Tomaž se drzne poizkusiti, ako sliši tako prepričevalne besede, kakor jih beremo v pismu baronice Geramb v Buziás pri Temešvaru. Glasi se: »Že zdavnaj sem hotela pisati, in prosim, da se to objavi v časopisih, kako izvrstno služi Fellerjev fluid. Trpela sem jako različne bolečine, trganje, slabosti, glavobol, bolečine v križu, na očeh; odkar pa uporabljam Fellerjev Elza-fluid, sem popolnoma zdrava.« Prepričani smo, da bi bil vsak naših bravcev po kratki poizkušnji zelo hvaležen. Končno je sredstvo tudi jako poceni, saj velja 12 malih, 6 dvojnatih ali 2 specialnih steklenic le 5 K franko in se dobi pri lekarnarju E. V. Feller v Stubici, Elzatrg, 264 (Hrvatsko).

pri pettedenski vaji svojega huzarskega polka. V toplicah stanujem pri svoji ženi v vili »Mila«.

Ritmojster govori nalašč tako glasno, da ga vsi v dvorani čujejo.

Vtis je bil nepričakovan. Dame so nevoljne — in le odkritosrčni bodimo — sramovale šo se.

»Mož! . . . Kje pa je brada?«

»Obril se je.«

»Tako! Tako! Res! Saj so pripovedovali častniki, da polkovnik ne trpi v svojem polku bradatih vojakov in častnikov.«

»Seveda, zato je moral tudi pl. Širokodolski odbriti brado, ko so ga k orožni vaji vpoklicali.«

4.

»Cenjene dame,« prične doktor zvečer v zdraviliškem salonu, »naš mali, tako prijetni škandal je torej končan.«

»Žal, da je končan. Saj to je bilo edino zanimivo, kar se je zgodilo v Harkaču.«

»Vse se ne sme verovati na besedo. Če je res mož, zakaj je pa skočil skozi okno,« vpraša gospa pl. Radovednivojska

»Svojemu možu bi tako presenečenje že prepovedala?«

Vaše zdravje

dosežete! Vaša slabost in se zopet vrne, ako vporabljate pristni Fellerjev Stubič, Elsatrg 264 (Hrvatsko).

variša na svitlo. Bil je ves okrvavljen po nogah in nekaj možganov se je oprijelo njegovih kolen. Značilno je, da je tudi Brumnov brat pred 19 leti enako smrt storil. Šel je kot mali deček po žaganje. Kopal je v svoj koš žaganje in se tako približno približal cirkularni pili. Le enkrat se je obrnila in mu prerezala glavo, da je bil tako mrtev. Paznik Brumen je bil tihega značaja, star šele 44 let, zelo vester v svoji službi in pri rudarjih splošno priljubljen. Bil je tudi odlični pristaš S. L. S. Še par dni prej je pisal šaljivo pismo edinemu sinu, ki je v Celovcu pri vojaki. Rudniška direkcija mu je napravila lep pogreb. Vsi uradniki so bili v paradu navzoči in vsi pazniki, ki niso bili v službi ter veliko ljudi ga je sprejelo k počitku na pokopališču. N. v m. p.! — Isti teden se je ponesrečil tudi rudniški nadkomisar Kropač. V soboto se je še ves vesel poslovil od tovarišev uradnikov, ker je hotel že v nedeljo zjutraj iti na večtedenski dopust na Češko. Družina se je peljala v vozu, on pa na kolesu pred njo. Na nekem ovinku bi bil se rad ognil vozu, pa je zadel s kolesom ob kamen in padel tako nesrečno, da si je levo rebro zlomil in hudo poškodoval na nogi. Pripeljali so ga v Idrijo. Vendar poškodba ni tako velika, kakor se je prvotno mislilo in ker je nadkomisar krepke in vtrjene narave, bo kmalu okreval. Res, nesreča nikoli ne počiva.

Idrija. Neki dopisnik iz Idrije piše v »Slov. Narodu« številka 164 z dne 20. julija s podpisom Opazovalec tako-le: Pretečena tri leta je imelo pobiranje užitnine v rokah odkupno društvo. Zadnje leto je izkazalo precejšnjo izgubo, a deželni odbor je vseeno za deset odstotkov užitnino zvišal itd. Konečno piše. Za maščevanje kaže pa deželni odbor pri dachu precejšnjo izgubo. Istemu opazovalcu skoraj ni znano, da je odkupnemu društvu pomagal zadnje leto k izgubi tudi užitninski dacar vodja, kajti »Krščansko gospodarsko društvo«, kateremu je nagajal posebno vodja užitninskega urada, kjer je le mogel, bi se bilo rado odkupilo za leto 1911 za 2100 K. Odsvetoval pa je odkupnemu društvu pismeno vodja užitninskega urada samo zato, da je lahko še eno leto društvo nagajal, posledica tega je bila, da je društvo plačalo užitnino samo 1349 K 82 vin., torej je bilo izgube samo po krivdi vodje užitninskega urada za 751 K 18 vin. Da pa deželni odbor ne bode imel kake izgube pri dachu, kažejo pa tudi številke, ker je imenovano društvo v prvi polovici leta plačalo čez 300 K več užitnine kakor lansko leto. Ako se mogoče opazovalcu že mrači ali mu pa gre kupčija letos slabše kakor lani, se mu ne more pomagati, gre pa drugim toliko boljše, tako, da ne bo imel deželni odbor izgube.

Trboveljska krščanska rudarska organizacija. V nedeljo je zborovala v lepem Društvenem domu v Trbovljah skupina J. S. Z. v Trbovljah. Zborovanje je bilo prav dobro obiskano. Predsednik skupine, Ivan Supan st. poroča, da se je od lanskega letnega zborovanja število članov podvojilo. Priporoča čakovcem, da naj pristopijo J. S. Z. Nato govori o rudarskih zadevah M. Moškerc. Domači kaplan Pečnak govori o najnovejših važnejših dogodkih. Pri volitvi so bili izvoljeni: predsednik Ivan Supan st., njegov namestnik Anton Kurent, zapisnikar Ivan Supan ml., blagajnik Leopold Olfacins; odborniki so: Jožef Kotar, Ignacij Samoprečnik, Jožef Kurent, Fran Govejšek, Martin Zupančič, Fran Kramar, Fran Kos. Namestniki so: Ignacij Štendler in Dominik Forte. Pregledovalca računov pa Alojzij Božič in Ivan Levč. Po občnem zbotu so svirali vrli tamburaši. Razvila se je prisrčna, poštena domača zabava.

Šturje — Ajdovščina. Pišejo nam: Časopis »Naša Moč« dobivamo jako neredno. Včasih smo dobili list v soboto zjutraj ali pa šele v nedeljo zjutraj, to se je ponavljalo večkrat in mi smo molčali. Sedaj pa, ko je začela »Naša Moč« izhajati v četrtek, kakor ste naznanili v številki 31., bi mi morali list dobiti že v petek zjutraj. Pa ni tako, enkrat smo dobili list v soboto, drugič v petek in sedaj nazadnje šele v nedeljo. Kakor vidimo; se nekdo za list močno zanima, po navadi pridejo vse številke v dveh zavrtkih eden čez drugega, in pripetilo se je že večkrat, da je eden strgan, to je bilo vsekakor znamenje, da se je »Naša Moč« že drugod brala. Po našem mnenju bi se kaj tacega ne smelo dogajati; kdor hoče list čitati, naj si ga naroči, ne pa na poti, ko je namenjen naročniku, ga loviti, da potem pravi osebi pride šele čez nekaj dni v roke. Pristojne oblasti pa pozivljamo, da se za to malo bolj pobrigajo, posebno pri nas v Ajdovščini, ker se dogajajo take nerednosti, da časopisi naših somišljenikov romajo po drugih

bolečine izginejo. Vaše oči, živci, mišice, kite se ojačijo. Vaše spanje postane zdravo. Vaša dobropočitnost fluid z znamko „Elsafluid“. Dvanajstorka za poskušnjo 5 K franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v

hišah, preden pridejo v roke naročnika. Ponovno pozivljamo, naj dotična oseba dela bolj pravilno glede tega, kajti take stvari lahko škodujejo če ne precej, pa pozneje. Za enkrat dovolj! Ako se ne opusti ta nered, bo drugič več, pa kaj tacega, da ne bo vsacemu vseč, posebno prizadetemu ne. (Opomba. Ako je Vam oseba znana, naznanite jo takoj strokovnemu odelku tekstilnega delavstva, da obračuna z dotičnim. Za odsek nam. tajnice.)

Okno v svet.

SREDNJEEVROPSKA KRŠČANSKA DELAVSKA STROKOVNA MOČ.

Misel strokovnega delavskega združevanja je lansko leto v osrednji Evropi lepo napredovalo, tako lepo, da bolj niti napredovati mogla ni. Zveza krščanskih strokovnih delavskih zvez v Nemčiji in osrednja komisija avstrijskih krščanskih strokovnih zvez sta pravkar objavili poročila o delovanju krščanskih strokovnih organizacij v Nemčiji in v Avstriji.

Nad vse lepo so napredovale krščanske strankarske neodvisne strokovne zveze v Nemčiji. Povprečno je bilo združenih leta 1910 v krščanskih strokovnih društvih v Nemčiji 295.129 članov, leta 1911 je pa poskočilo število članov krščanskih strokovnih društev v Nemčiji na 340.957. Povišalo se je torej število krščanskih strokovno organiziranih delavcev za 54.828 članov.

Zanimalo bo tudi naše bravce, da je štela krščanska strokovna zveza rudarjev 84.321, tekstilnih delavcev 40.652, kovinarjev 43.302, stavbnih delavcev 41.413, bavarskih železničarjev 26.654, železničarjev v ostali Nemčiji 24.733, državnih, občinskih in prometnih delavcev 16.267, lesnih delavcev 16.448.

Veselo je, ker se je tako lepo pomnožilo število krščansko organiziranih delavk, ki je poskočilo od 21.833 na 27.152 članic. Največ delavk, namreč 13.544, je organiziranih v tekstilni zvezi, domačih delavk je 6999, tobačnih delavk 3395, kovinarska zveza 794, bolniške strežnice 509, državnih, občinskih in prometnih delavk je organiziranih v krščanskih strokovnih zvezah 504.

Najveselejša točka celega poročila je pa tista, ki poroča, da se je večinoma po vseh zvezah pomnožilo število mladoletnih delavcev, za katere obstajajo posebni plačilni razredi. Vodstvo nemških krščanskih strokovnih zvez napoveduje, da izvede med mladoletnimi delavci kakor tudi med delavkami najobširnejšo agitacijo, da se število mladoletnih in delavk po strokovnih društvih še poveča.

Blagajniško stanje krščanskih strokovnih zvez v Nemčiji je bilo tudi zelo ugodno. Dohodki so se povišali leta 1911 od 5.490.994 mark na 6.243.642 mark, izdatki pa od 4.916.270 mark na 5.299.781 mark, premoženje se je pa povišalo od 6.113.710 na 7.082.942 mark. To so zelo visoke številke, številke, ki dokazujejo, da mora s krščanskimi strokovnimi zvezami vsakdo računati, tudi tisti, ki strokovne misli čisto nič ne umevajo in dela med delavstvom čisto nič ne poznajo.

Podpor so krščanske strokovne zveze izplačale leta 1911 ob stavkah in ob izključitvah od dela 1.199.958 mark, bolniških podpor 704.319 m., mrtvaščin 211.439 mark, podpor brezposelnim 185.271 mark, za pravno varstvo 104.633 mark in 37.085 mark za druge podpore.

Vseh podpor ob stavkah in ob izključitvah od dela so izplačale krščanske strokovne zveze 6.402.333 mark, drugih podpot pa 6.229.787 m., skupno torej 12.632.204 marke.

To so številke, kajneda, ljubi bravec in bravka Naše Moči, ki dokazujejo, kako močni da so naši delavski bratje in sestre v Nemčiji. Ponosni smo lahko nanje in to tem boljše, ker se se borili z velikimi ovirami. Rdečkarija grdo gleda krščanske strokovne zveze v Nemčiji. Boji se jih in jim nasprotuje, kar le more. Na drugi

strani jih grdo gledajo tudi fabrikanti in podjetniki. Ne čudimo se jim. Saj fabrikanti in podjetniki bi najrajši videli, da bi sploh delavstvo jim delalo zastoj in si žele tistih časov nazaj, ko sploh delavcev bilo ni, marveč so delali v Ameriki po tvornicah sužnji. Ti časi se pač ne bodo povrnila več nazaj.

Najhujše je pa, ker se dobe tudi v takih vrstah zabavljači in nergači krščanskega strokovnega združevalnega dela med delavstvom, kjer bi tega človek nikdar pričakoval ne bil. Nekaj ljudi, ki mislijo, o sebi, kdosi gavedi kako so učeni, ki jim je njih samoljubje zmešalo njih pamet, se zaletavajo v Nemčiji kakor miške v pšenico v strokovna društva, a uničili jih niso in jih tudi ne bodo. Tisto suho, obrekljivo, lažljivo, liberalno zavito neokusno zaletavanje takih ljudi, ki v svoji domišljavi omejenosti mislijo, da so le oni vse, vsi pa, ki niso vsaj profesorji, pa velike ničle, v krščanska strokovna društva ni drugega doseglja, kakor da se že lani ni pomnožilo število krščanskih strokovnih društev v Nemčiji vsaj na 400.000.

Upravičeno ponosno se zaključuje urad. poročilo o krščanskih strokovnih zvezah s sledečimi besedami: Krščanske strokovne zveze žive in imajo zgodovino. Nad 30 milijonov mark so njih člani prispevali. Premoženja imajo 7 milijonov mark. Odgovorna so nasproti svojim 360 tisočim članom. Sklenila so okroglo 1000 pogodb z delodajalci!

Tudi v Avstriji krščanska strokovna organizacija lepo napreduje. Z njo se popečamo v eni prihodnjih številkih.

Ne pozabite, da je treba delati na vso moč za Vaše glasilo „Našo moč“. Cim več naročnikov, tem večji vpliv bo imelo Vaše glasilo.

Usi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev vsaki teden žrtvovati za svojo, oziroma za prihodnost svojih otrok? Potem pišite „Slovenski Straži“ v Ljubljano po knjižico g. župnika Haaseja o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur določijo popolnoma zastoj.

Uvažujte! Ponovno prosimo vse podružnice „Slovenske Straže“ in vse somišljenike, naj skrbje v svojih krajih, da se povsod razširijo naše vžigalice v korist obmejnemu Slovincem. Rabite povsod naše vžigalice. Opominjajte znance na rabo naših vžigalic, odločno zahtevajte od trgovcev, naj jih naročajo pri tvrdki Menardi v Ljubljani. Če bi vsak naš somišljenik v tem oziru kaj storil, bi bil dobiček iz vžigalic velik.

Splošna priljubljenost

preizkušenega : Franckovega : kavinega pridatka* pripisati je njegovi nedosežni izdatnosti v jedru, okusu in barvi.

* s kavinim mlinčkom

**Najboljša, najsigurnejša
prilika za štedenje!**

**Denarni promet
l. 1910. čez 87 milijonov K.
Stanje vlog čez 21 milijonov K.
Lastna glavica
■ K 608.996.84. ■**

**Ljudska
posojilnica**

registr. zadruga z neomenjeno zavezo
Miklošičeva cesta 6
pritličje v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za franč. cerkvijo

prejema

hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1 ure
pop. terjih obrestuje **4 1/2 %** brez
po kakega odbitka,
tako da prejme vložnik od vsakih
100 kron čistih 4.50 na leto.
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po
pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, drž. in dež. posl. predsednik; Josip Šiška, stolni kanonik, podpred.; Odborniki: Anton Belec, posest., podj. in trg. v št. Vidu n. Lj.; Dr. Josip Dermastla; Anton Kobl, pos. in trg., Breg pri Borovni.; Karol Kauschegg, velepos. v Ljubljani; Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani; Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbor. in hišni posest. v Ljubljani; Fran Leskovic, hišni posest. in blag. „Ljudske posojil.“; Ivan Pollak ml., tov.; Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani; Gregor Šlibar, župnik v Rudniku.

Priporočajte povsod „Našo Moč“!

Patniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
za nesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Kinetetka**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Kakovostni Pojasnili dajo se brezplačno.

Priporočamo domačo trgovino z oblekami

Maček & Komp.

Franca Josipa cesta št. 3.

Založniki c. kr. priv. južne železnice.
Solidna postrežba! Znižane cene!

Bogata zaloga ženskih ročnih del in
zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol, LJUBLJANA
Mestni trg št. 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vezenin, čipk, rokavic, nogavio,
otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov,
žepnih robocev, ovratnikov, zavratic, volne,
bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov
in vsakovrstnih drugih risb.

ANT. BAJEC, Ljubljana

cvetlični salon p. Trančo 2, vrtnarija Tržaška c. 34

izdeluje šopke, vence, trakove z napisi. To-
varniška zaloga vencev, prepariranih in
umetnih rastlin in cvetlic.

Zunanja naročila z obratno pošto. Brzjav: Bajec, Ljubljana

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

priporočata svojo največjo zalogo
izgotovljenih oblek za gospode, dečke
in otroke.

Novosti v konfekciji za dame.

I. VECCHIET

urur in draguljar, Ljubljana

Šelenburgova ulica 7, nasproti glavne
pošte.

Sprejema popravila, izvršuje zlatarska dela
po naročilu. Kupuje ali zamenja z novimi
predmeti staro zlato in srebro, brilante, dija-
mante in druge bisere. — Zaloga precizij-
skih žepnih ur. — Postrežba točna in solidna.

**Dežnike in
solnčnike
domačega izdelka**

najboljše kakovosti, pri-
poročata po najnižji ceni
slavnemu občinstvu

Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana Pred Škofijo št. 19.
— Stari trg št. 4. — Prešernova ulica št. 4.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Iv. Buggenig, sodarski mojster
Ljubljana, Cesta
na Rudolfovo že-
leznico št. 5.

Priporočata svojo veliko sodov. Prevezoma tudi vsa v
zalogo vsakovrstnih sodov. njegovo stroko spada-
joča dela po najnižjih cenah. Solidno delo. Točna postrežba.

Ivan Jax in sin v Ljubljani,
Dunajska cesta 17

priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih

**voznih koles in
šivalnih strojev**

za rodbino in obrt.

A. Lukič

Slovenska
konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke, deklice.

Ljubljana
Pred škofijo 19.

Lekarna „Pri Kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc
Ljubljana, Rimska cesta št. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:
Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepljivo in slast do jedi pospe-
šujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti potenju nog,
škatljica 50 v.
Ribeje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde kože, ste-
klenica 70 v.
„Sladin“ za otroke škatlja 50 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepljivo sredstvo
steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrstno pripomoček proti kašlju, stekl. 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v. in 4 krono 80 v.

A. Žibert, Ljubljana

Prešernova ulica

:: priporočata svojo ::

veliko zalogo čevljev

:: domačega izdelka ::

**Agitirajte za naše časopise, po-
sebno za del. list „Našo Moč“.**

Pozor slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in pri-
poročljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK

(Pri Češniku) LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izberi naj-
novejše blago za ženske in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni!

**Havre
New-York**

francoska prekomorska družba

Veljavne vožne liste (Sifkarte) za francosko linijo čez Havre,
ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna
pojasnila. — ED. ŠMARDA
daje samo

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska
cesta št. 18 v novi hiši „Kmetijske posojilnice“ nasproti gostilne
pri „Figovcu“.

**Spominjajte se pri vseh prireditvah,
pri vseh veselih in žalostnih dogod-
kih „Slovenske Straže!“**

TEOD. KORN

pokrivalec streh in klepar, vpeljalec strelododov ter instalater
vodovodov, LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8.

Priporočata se za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih del ter pokrivanje
streh z angleškim, francoskim in tuzemskim skriljem z asbest-ce-
mentnim skriljem (Eternit) patent Hatschek z izbočno in ploščnato
opeko, lesno-cementno in strešno opeko. Vsa stavbinska in galan-
terijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.